

1 Ali je mogoče sprožiti sodni postopek prek interneta?

Da, zakon o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP) omogoča vlaganje vlog v civilnih postopkih tudi v elektronski obliki oziroma omogoča, da se sodni postopek prične preko interneta.

Natančneje v 105b. členu določa, da se vloge v civilnih postopkih vlagajo pisno, pri čemer je pisna vloga tista, ki je napisana ali natisnjena in lastnoročno podpisana (vloga v fizični obliki), ali vloga, ki je v elektronski obliki in je podpisana z elektronskim podpisom, ki je enakovreden lastnoročnemu podpisu. Vloga v fizični obliki se vložijo tako, da se pošlje po pošti, z uporabo sredstev komunikacijske tehnologije, izroči neposredno organu ali po osebi, ki opravlja posredovanje vlog kot svojo dejavnost (poslovni ponudnik). Vloga v elektronski obliki se vložijo tako, da se vložijo v informacijski sistem sodstva, pri čemer informacijski sistem vložniku samodejno potrdi prejem vloge.

Kljub obstoječi pravni podlagi (zakoni in podzakonski akti), ki se nanaša na vse civilne in gospodarske postopke, pa je trenutno preko interneta oziroma po elektronski poti mogoče začeti le postopke, zajete v portalu e-Sodstvo: v izvršilnih postopkih je možno vlagati predloge za izvršbo in druge vloge v elektronski obliki ter izdajati in vročati sodna pisanja v elektronski obliki, pri čemer je elektronsko vročanje za nekatere naslovnike obvezno (notarji, odvetniki), možno je vlagati vloge in izdajati odločbe v postopkih zaradi insolventnosti ter vlagati zemljiškoknjižne predloge in izdajati odločbe v zemljiškoknjižnem postopku.

V ta namen obstaja v Republiki Sloveniji portal e-Sodstvo, ki omogoča vlaganje pisanj v elektronski obliki: <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

2 Če je tako, za katere zadeve se lahko uporabi? Ali se lahko določeni postopki sprožijo izključno prek interneta?

Vlaganje elektronskih vlog in elektronsko vročanje je možno v pravdnem postopku in drugih civilnih sodnih postopkih, v katerih se za vlaganje elektronskih vlog in elektronsko vročanje uporabljajo pravila ZPP.

Izključno po internetu je mogoče sprožiti zemljiškoknjižni postopek, saj Zakon o zemljiški knjigi (v nadaljevanju ZZZK-1) v 125a. členu določa obvezno elektronsko vlaganje pisanj, kljub temu pa lahko predlagatelj vložijo predlog za vknjižbo lastninske pravice v svojo korist v vrstnem redu vložitve tega predloga tudi na zapisnik pri sodišču tako, da se med uradnimi urami osebno zgodi pri zemljiškoknjižnem sodišču na območju katerega so nepremičnine, ki so predmet predloga: če zemljiškoknjižnemu sodišču izroči vse listine, ki so podlaga za zahtevani vpis, iz prvega odstavka 142. člena tega zakona in če hkrati plača sodno takso za predlog. Predlagatelj, ki je sam vložil elektronski zemljiškoknjižni predlog, in notar, odvetnik, nepremičninska družba ali pravobranilstvo, ki zastopa udeleženca v zemljiškoknjižnem postopku, mora vse vloge udeleženca vložiti elektronsko (4. odstavek 125a. člen ZZZK).

Za ostale postopke, pri katerih je mogoče sprožiti postopke tudi elektronsko, pa zakonodaja še vedno dopušča tudi vloge v fizični oziroma papirnatih obliki.

Izvršba: V 2. odstavku 29. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ) je določeno, da minister, pristojen za pravosodje predpiše vrste izvršb, v katerih se predlogi za izvršbo in druge vloge vlagajo po elektronski poti in obdelujejo v informacijskem sistemu avtomatizirano ter potek takega postopka. Na podlagi navedenega člena je v Pravilniku o obrazcih, vrstah izvršb in avtomatiziranem izvršilnem postopku v Prilogi 5 zapisano, katere elektronske vloge, lahko vlagatelji vložijo prek portala e-Sodstvo, podportala e-Izvršba. Prek portala e-Sodstvo, podportala e-Izvršba lahko stranke vložijo vse vloge v elektronski obliki.

Insolvenčni postopki: Upravitelj mora svoja poročila, seznime preizkušenih terjatev in druga pisanja upravitelja predložiti sodišču v elektronski obliki, podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom (98. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju - v nadaljevanju ZFPPIPP). Odvetnik, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, mora prijavo terjatev in druge vloge stranke vložiti v elektronski obliki, podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom (123a. člen ZFPPIPP), sicer sodišče njegovo vlogo zavrne. Vsa pisanja se odvetniku, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, in upravitelju vročajo elektronsko v njegov varni elektronski poštni predal.

Prav tako sodišče v postopkih zaradi insolventnosti izda izvirnik sklepa ali odredbe v elektronski obliki, podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom. (124. člen ZFPPIPP).

3 Ali je storitev na razpolago stalno (tj. 24 ur na dan, 7 dni v tednu) ali samo ob določenih urah? Kdaj, če samo ob določenih urah?

Informacijski sistem e-Sodstvo mora omogočati izvajanje e-opravil vsak delavnik med 08.00 in 20.00 uro. Načeloma pa lahko uporabniki informacijskega sistema e-Sodstvo svoje e-opravila opravljajo 24/7, saj navedena omejitev velja v primeru, ko se na sistemu izvajajo tehnične nadgradnje.

112. člen ZPP sicer določa, da če se pošlje vloga po elektronski poti se šteje čas, ko jo je prejel informacijski sistem, za trenutek izročitve sodišču, na katero je naslovljena. Pravilnik o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih kot izvedbeni akt pa določa, da če je elektronska vloga vezana na rok, velja, da je bila vložena v času, ko jo prek informacijskega sistema e-sodstvo prejme strežnik, na katerem teče modul e-vpisnik za vrsto civilnega sodnega postopka, v katerem se vloga ta vloga (18. člen Pravilnika).

4 Ali je treba podrobnosti o zahtevku predložiti v posebnem formatu?

Če se nestandardizirani del besedila elektronske vloge izvorno sestavi kot elektronski dokument, mora biti e-opravilu priložen tako, da se pretvori v PDF/A obliko. Nestandardizirani del besedila elektronske vloge, ki je izvorno sestavljen kot pisni dokument, in prilogo, ki je pisna listina, mora uporabnik zaradi priložitve e-opravilu pretvoriti v elektronski dokument tako, da jo skenira. Elektronski dokument, pridobljen na ta način, pa mora ustrezati tem zahtevam: biti mora v PDF/A obliki na črno-bel način,

ločljivost mora biti med 240dpi in 300dpi,

če pisna listina obsega več listov, morajo biti vsi listi, ki jih obsega listina, vsebovani v eni PDF datoteki tako, da je vsak list na svoji strani brez vmesnih praznih listov,

če se prilagata dve listini ali več listin, mora biti vsaka listina v svoji PDF datoteki.

Če elektronski dokument, ki je priložen e-opravilu, ne ustreza navedenim zahtevam velja, da je elektronska vloga nepopolna. (19. člen Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih).

5 Kako sta zavarovana prenos in shranjevanje podatkov?

Informacijski sistem e-Sodstvo se nahaja v varnem državnem omrežju HKOM, podatki pa se shranjujejo na centralnem strežniku, ki je v omrežju HKOM.

Pravice dostopa do podatkov so urejene v shemi pravic, ki jo ureja center za informatiko pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije skladno s Pravilnikom o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih. Vsak uporabnik informacijskega sistema e-Sodstvo in ostalih treh podportalov, se mora pred izvajanjem

e-opravi registrirati v varnostno shemo le-tega. Uporabniške skupine se razlikujejo glede na stopnjo izkaza v informacijskem sistemu (navadni uporabniki, registrirani uporabniki in kvalificirani uporabniki). Od vrste uporabniške skupine v katero so vključeni je odvisno število uporabniških pravic (e-opravi), ki jih lahko na portalu in podportalih izvajajo.

6 Ali je potreben elektronski podpis in/ali časovni žig?

Vsaka elektronska vloga mora biti podpisana z elektronskim podpisom vlagatelja (kvalificirano digitalno potrdilo). Informacijski sistem e-Sodstvo zagotovi časovni žig na vsaki prejeti elektronski vlogi, vlagatelj pa prejme avtomatsko elektronsko potrdilo o času oddaje vloge v informacijski sistem e-Sodstvo.

7 Ali je treba plačati sodne takse? Če jih je treba plačati, kako se to opravi in ali se razlikujejo od taks za neelektronske postopke?

Splošni predpis, ki ureja plačevanje sodnih taks, je Zakon o sodnih taksah (ZST-1), ki določa, da se pred sodišči v Republiki Sloveniji plačujejo sodne takse po določbah tega zakona. Zakon načeloma ne razlikuje med elektronskimi in neelektronskimi postopki, stimulira pa vlaganje elektronskih vlog pri izvršbi, kjer je sodna taksa za elektronsko vloženo vlogo za 20% nižja od takse za vlogo, vloženo v fizični (papirni) obliki.

Izvršilni postopek:

Pri elektronski vložitvi vloge se izda plačilni nalog, s katerim se vlagatelju naloži, da plača sodno takso v osmih dneh od vročitve naloga z nakazilom v dobro računa in z navedbo referenčne številke, navedene v nalogu. Velja, da je nalog za plačilo sodne takse vročen, ko vlagatelj sam ali njegov pooblaščenec elektronsko vloži vlogo.

Če vlagatelj v osmih dneh od vročitve naloga za plačilo sodne takse ne plača sodne takse v skladu s tem nalogom in niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, velja, da je vloga umaknjena. Pri elektronsko vloženi predlogu za izvršbo na podlagi verodostojne listine pa velja izjema, saj nastane takсна obveznost ob oddaji predloga v informacijski sistem. Vlagatelju se ne izdaja nikakršnega plačilnega naloga, temveč le dobi podatke, potrebne za izvedbo plačila sodne takse. V primeru, da vlagatelj sodne takse za elektronsko oddani predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, za katerega je pristojen COVL (centralni oddelek za verodostojno listino), ne plača v predpisani višini in osem dnevnem roku od oddaje, se šteje, da predlog ni bil vložen.

Pri elektronskih vlogah, ki niso predlogi za izvršbo na podlagi verodostojne listine, se plačevanje sodnih taks ne razlikuje od splošnega načina plačevanja sodnih taks. V primeru, da je predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine vložen v fizični (papirni) obliki in če vlagatelj ne plača sodne takse na referenco (sklic), ki je naveden na obrazcu predloga, mu sodišče pošlje plačilni nalog.

Zemljiškoknjižni postopek: Če je za zemljiškoknjižni predlog ali za drugo elektronsko vlogo treba plačati sodno takso, se ob elektronski vložitvi te vloge izda nalog, s katerim se vlagatelju naloži, da plača sodno takso v osmih dneh od vročitve naloga z nakazilom v dobro računa in z navedbo referenčne številke, navedene v nalogu. Velja, da je nalog za plačilo sodne takse vročen, ko vlagatelj sam ali njegov pooblaščenec elektronsko vloži vlogo. Če vlagatelj v osmih dneh od vročitve naloga za plačilo sodne takse ne plača sodne takse v skladu s tem nalogom, velja, da je vloga umaknjena.

8 Ali je mogoče umakniti zahtevek, vložen prek interneta?

Za umik zahtevka oziroma vloge, vložene elektronsko, veljajo enaka pravila kot za umik pisnih vlog, v informatiziranih postopkih izvršbe, insolvenca in zemljiškoknjižnem postopku je tako mogoče tudi v elektronski obliki umakniti vložen predlog.

9 Ali lahko toženec odgovori prek interneta oziroma ali mora to storiti, če je tožnik vložil zahtevek na tak način?

Kot navedeno zgoraj pod točko 1, kljub obstoju pravne podlage vlaganje elektronskih vlog še ni mogoče v vseh civilnih postopkih.

Pravilnik o obrazcih, vrstah izvršb in poteku avtomatiziranega izvršilnega postopka vsebuje seznam vlog in drugih pisanj, ki se lahko pošiljajo po elektronski poti v postopku izvršbe. Če želi dolжник v postopku izvršbe vložiti odgovor oziroma elektronsko vlogo prek portala e-sodstvo, podportala e-Izvršba mora izpolnjevati pogoje za zunanega kvalificiranega uporabnika informacijskega sistema e-Sodstvo (odprt varen elektronski predal, kvalificirano digitalno potrdilo enega od slovenskih overoviteljev povezano z njegovo davčno številko) ter druge pogoje, ki so odvisni od tega v katero uporabniško skupino se vključi (12. člen Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih).

Glede obveznosti nekaterih udeležencev za vložitev pisanj v elektronski obliki ter obveznosti udeležencev v insolvenčnem postopku glej odgovor pod 2.

V zemljiškoknjižnem postopku in nekaterih postopkih izvršbe je mogoče vložiti tudi ugovor oziroma druga pravna sredstva preko interneta. Za nekatere udeležence (odvetniki, notarji, državni organi, nepremičninske družbe) je v zemljiškoknjižnem postopku obvezno, da vsa pisanja vlagajo v elektronski obliki.

10 Kako poteka elektronski postopek, če se toženec odzove na zahtevek?

Elektronski postopek v primeru neodziva nasprotne stranke poteka enako kot pisni postopek. Po preteku roka, predvidenega za odgovor tožene stranke oziroma dolžnika izda sodišče odločbo.

11 Kako poteka elektronski postopek, če se toženec ne odzove na zahtevek?

Glej 10 - enako vprašanje

12 Ali se lahko sodišču predložijo dokumenti v elektronski obliki in če je tako, v katerih postopkih in pod kakšnimi pogoji?

ZPP določa (16a. člen), da je elektronska oblika enakovredna pisni, če so podatki v elektronski obliki primerni za obdelavo na sodišču, dosegljivi in primerni za poznejšo uporabo in da se podatkom v elektronski obliki ne sme odreči dokazne vrednosti samo zato, ker so v elektronski obliki. Enako določa Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (1. odstavek 13. člena).

V postopkih izvršbe in zavarovanja se lahko dokumenti oz. dokazi predložijo v elektronski obliki. Glede izpolnjevanja tehničnih zahtev, v kolikor ne gre za elektronsko vlogo, temveč elektronski dokument (prilogo) se smiselno uporabljajo določila 1. in 2. odstavka 19. člena Pravilnika o elektronskem dokumentu.

Glej tudi odgovor pri tč. 4.

Dokumenti se lahko predložijo tudi v elektronski obliki. Elektronska vloga je elektronski dokument z vsebino vloge stranke v civilnem sodnem postopku (Pravilnik o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih). Isti pravilnik definira tudi, kaj je elektronska priloga, in sicer je to v elektronsko obliko pretvorjena pisna listina, ki se priloži elektronski vlogi.

Uporabnik vloži elektronsko vlogo tako, da na portalu e-sodstvo izbere ustrezno e-opravilo za vložitev elektronske vloge in v ustrezna polja zaslonskega (spletnega) obrazca vnese zahtevane podatke standardiziranega dela besedila vloge. V primeru, da elektronska vloga po zakonu ali po presoji predlagatelja vsebuje tudi obrazložitev, uporabnik besedilo obrazložitve oblikuje poseben elektronski dokument (t.i. nestandardizirani del besedila elektronske vloge), ki ustreza zahtevam iz 19. člena Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih in ta elektronski dokument priloži e-Izvršba opravi. Podpiše ga s svojim varnim elektronskim podpisom. Smiselno enako velja za elektronske priloge, ki se priložijo elektronski vlogi. Glej tudi odgovore zgoraj.

V zemljiškoknjižnem postopku je zaradi pravne varnosti in dejstva, da pridobi v elektronsko obliko pretvorjen dokument naravo (dokazno moč) izvirnika, določeno posebno pravilo, da lahko v zasebne listine (pogodbe) v elektronsko obliko pretvori le notar (kot oseba javnega zaupanja). Notar mora takšno listino, po pravilih notarske hrambe, tudi hraniti do pravnomočnosti vpisa. Druge listine, ki so podlaga za vpis (sodne odločbe in druge odločbe državnega organa) lahko stranke /predlagatelj v elektronsko obliko pretvorijo sami.

13 Ali se lahko sodni akti (zlasti sodbe) vročijo prek interneta?

Po določilih Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih velja elektronska sodna odločba za izvirnik sodne odločbe. Pri elektronski vročitvi sodne odločbe se pošlje odpravek elektronske sodne odločbe kot elektronski dokument. Pri vročitvi sodne odločbe po pošti pa se pošlje natisnjeni odpravek elektronske sodne odločbe.

*Pri tem velja poudariti, da v praksi kljub zakonski pravni podlagi, trenutno pošiljanje listin v sodnih postopkih v civilnih in gospodarskih zadevah - z izjemo insolvenčnih in zemljiškoknjižnih postopkov - po elektronski poti še ni mogoče. Od 10.4.2014 se tudi sodna pisanja v izvršilnih postopkih odvetnikom in izvršiteljem vročajo v e- obliki, torej po e-poti.

14 Ali se lahko sodne odločbe izdajo v elektronski obliki?

Da. Sodbo oziroma odločbo, ki se izda v elektronski obliki, podpiše predsednik senata s svojim varnim elektronskim podpisom in varnim elektronskim podpisom sodišča, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Če je varen elektronski podpis predsednika senata overjen s kvalificiranim potrdilom, ki vsebuje tudi navedbo sodišča, varen elektronski podpis sodišča ni potreben. Sodbe, ki se obdelajo v informacijskem sistemu samodejno, imajo lahko namesto podpisa in žiga faksimile.

Odločba, ki je bila izdana v fizični ali elektronski obliki, se strankam lahko vroči v overjenem prepisu oziroma v elektronskem (skeniranem) prepisu ali v elektronski obliki. Prosim glejte tudi opombo pri vprašanju 13.

15 Ali se lahko prek interneta vložijo pritožbe in vročijo odločitve o njih?

Kot že rečeno, kljub obstoju pravne podlage elektronskih vlog, torej tudi pritožbe, ni mogoče vlagati v vseh postopkih, je pa to mogoče v postopkih izvršbe, postopkih insolventnosti ter zemljiškoknjižnih postopkih, če vlagatelj izpolnjuje pogoje za uporabnika informacijskega sistema e-Sodstvo. Glej tudi odgovore zgoraj.

16 Ali se lahko postopek izvršbe začne prek interneta?

Da, elektronska izvršba (e-izvršba) je omogočena preko portala e-Sodstvo. Vlagatelj lahko prek portala e-Sodstvo, podportala e-Izvršba vloži predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, kot registrirani in zunanji kvalificirani uporabnik. Predlog za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova in predlog za zavarovanje pa lahko vlagatelj vloži prek podportala e-Izvršba le kot zunanji kvalificirani uporabnik. Pri tem pa velja pojasniti, da gre za postopek izvršbe in zavarovanja, ki se vodi skladno z nacionalnimi predpisi (ZIZ).

17 Ali imajo stranke v postopku oziroma njihovi pravni zastopniki spletni vpogled v zadeve? Če ga imajo, na kakšen način?

Spis v elektronski obliki imajo stranke pravico pregledovati in prepisovati tudi v elektronski obliki v informacijskem sistemu, v katerem stranka svojo istovetnost dokaže s svojim kvalificiranim potrdilom za elektronski podpis.

V postopku izvršbe in zavarovanja pred okrajnimi sodišči imajo uporabniki, ki so vložili elektronsko vlogo prek podportala e-Izvršba, možnost vpogleda v lastna pisanja, kot tudi pregled izvedenih procesnih dejanj v zadevi v kateri so vložili elektronsko vlogo, na kateri so zavedeni kot udeleženec. Kaj lahko uporabnik iz določene uporabniške skupine vpogleda določa Pravilnik o obrazcih, vrstah izvršb in avtomatiziranem izvršilnem postopku.

Vpogled v spis je omogočen tudi v zemljiškoknjižnem postopku. Za razliko od izvršilnega postopka je do pravnomočnosti vpisa v zemljiškoknjigo vpogled v spis omogočen vsem registriranim uporabnikom (torej ne samo predlagateljem in drugim udeležencem). Vpogled vsem je mogoč samo v procesna dejanja (predlog, odločba sodišča itd.), ne pa tudi v priloge (torej listine), saj je slednje onemogočeno iz razloga varstva osebnih podatkov udeležencev.

Sorodne povezave

<https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Zadnja posodobitev: 27/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.